

produkcji roślinnej. Commission of motorization and energetics in agriculture an international journal on operation of farm and agri-food industry machinery Lublin – Rzeszow. Vol. 15, No 1. 2013. С. 3–6.

2. Заїка С.О. Тенденції розвитку органічного землеробства. Органічне виробництво і продовольча безпека. Житомир: «Полісся», 2013. С. 244-246.

3. Заїка С.О. Фактори формування інноваційного потенціалу підприємств. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. Том 20. Випуск 6. 2015. С. 94-97.

4. Інноваційні ресурсозберігаючі технології: ефективність в умовах різного фінансового стану агроформувань: [монографія]/За ред. проф. Г. Є. Мазнева. Харків: Вид-во «Майдан», 2015. 592 с

5. Технології вирощування зернових і технічних культур в умовах Лісостепу України / За ред. П.Т. Саблука, Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. 2-е вид., доп. К.: ННЦ ІАЕ, 2008. 720 с.

Scientific supervisor - Zaika S., Ph.D., Associate Professor.

ЦІНОУТВОРЕННЯ НА БІРЖОВОМУ РИНКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ

*Науменко І.В., к.е.н.,
naum.inna.28@gmail.com*

Луганський національний аграрний університет

Особливістю ціноутворення в аграрній сфері, перш за все в галузях рослинництва, є об'єктивний факт того, що виробництво тієї ж самої споживчої вартості в різних природно-економічних умовах супроводжується різними витратами. Це обумовлює різний рівень рентабельності продукції при реалізації продукції за однаковою ринковою ціною або диференціацію реалізаційних цін для отримання однакового прибутку на одиницю тієї ж продукції.

Специфіка ціноутворення на аграрну продукцію базується на сезонності її виробництва та споживання, що відбивається на характері зміни ціни в часі.

Крім сезонних факторів, коливання цін на сільськогосподарську продукцію можуть бути викликані природною випадковістю та циклічністю виробництва

(періодичною повторюваністю сприятливих та негативних умов і відповідно високих та низьких показників).

Одним з факторів впливу на обсяг пропозиції продукції є коливання урожайності сільськогосподарських культур під впливом погодних умов. Залежність результатів сільськогосподарського виробництва від природних умов посилюється у випадку відсутності належної агротехнологічної бази для стабільного сільськогосподарського виробництва, зокрема недопустимо малою кількістю внесення добрив, наявності технічних засобів, системи зрошення, засобів захисту рослин тощо. В наслідок дії даного чиннику в Україні коливання пропозиції та цін на зерно сягнули трьохкратного розміру.

Формування цін у сільському господарстві пов'язане з відносною іммобільністю сільськогосподарських ресурсів (в першу чергу такого засобу виробництва як земля), певним консерватизмом робочої сили, з однієї сторони, та високим ступенем відносної демонополізації сільського господарства, з іншої сторони. (В 2014 р. в Україні за даними Статистичного збірника "Сільське господарство України" діючих лише сільськогосподарських підприємств нараховувалось майже 56 тис. одиниць). У зв'язку з сезонністю сільськогосподарського виробництва виникає необхідність застосування такої форми фінансування як кредитування або авансування виробництва.

Класичною формою цього явища є надання банком кредиту сільськогосподарському товаровиробнику, що передбачає плату відсотків за кредит. Проте наразі в Україні фінансове положення і отже платоспроможність сільськогосподарських підприємств і особистих селянських господарств (останні сьогодні також забезпечують значну частину аграрної продукції) є настільки відповідно тяжким і низьким, що господарства не в силі повернути кредити і тим більше оплатити відсотки за нього і банки відмовляють в кредитах аграрному сектору.

Тому найбільш прийнятним є застосування форвардних контрактів для продажу сільськогосподарської

продукції. На світових біржах товар торгується за контрактами, які на біржовому ринку агропродовольчої продукції позиціонуються як одні з найбільш ліквідних – в останні роки в рейтингу ф'ючерсів займають провідні місця. Ф'ючерс представляє собою угоду між двома сторонами на біржі про майбутню поставку певної кількості базового активу за визначеною в контракті ціною. Виходячи з цього, по ф'ючерсу продавець зобов'язується поставити покупцеві певну кількість товару, у встановлені контрактом терміни за заздалегідь обумовленою ціною. Покупці і продавці страхують себе від можливого зростання цін в майбутньому.

Саме біржова ціна товару служить ціновим індикатором для ринку, який не дозволяє вартості товару істотно змінюватися у бік збільшення або зниження в залежності від чийось суб'єктивних інтересів.

Таким чином, укладання форвардних контрактів забезпечуватиме підприємству надійність у збутовій діяльності, тобто підприємство буде впевненим, що вся вироблена продукція буде реалізованою, значні витрати на забезпечення діяльності підприємства покриватимуться підвищеними цінами осіннього періоду, а для споживачів є привабливим значне зниження цін на відміну від конкурентів у весняний період цінового росту на всі види продукції галузі рослинництва.

Література:

1. Колесников О. Ціноутворення. К.: Центр навч. літ-ри, 2006. 144 с.
2. Святненко В.Ю. Принципи та цілі формування цінової політики підприємства. Вісник Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка. Серія Економіка. 2011. Вип. 121-122. С. 81 - 84.
3. Яців І., Яців С. Формування цін на сільськогосподарську продукцію як фактор розвитку аграрного сектора економіки. Чинники розвитку аграрної економіки. Аграрна економіка, 2016, Т. 8, № 1-2. С.24-29 [Електронний ресурс]. Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/